

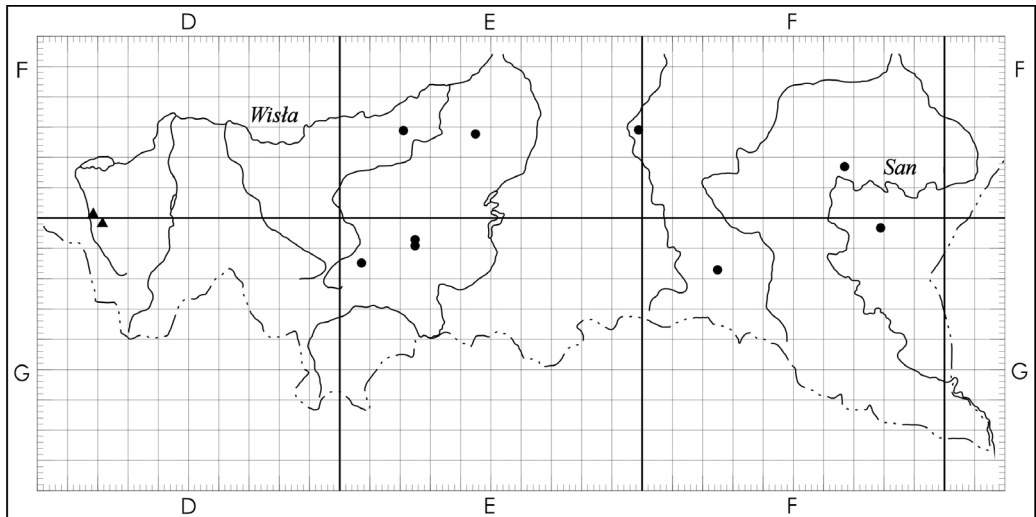
Nowe stanowiska *Rubus clusii* (Rosaceae) w Karpatach Polskich

Rubus clusii Borbás jest gatunkiem zaliczanym do serii *Micantes* w podrodzaju *Rubus*. Główny jej zasięg obejmuje Czechy, zachodnią część Słowacji i Węgier oraz południowo-wschodnią część Niemiec (KURTTO i in. 2010; KÍLÁRY i in. 2013; OKLEJEWICZ i in. 2013).

Z Polski po raz pierwszy gatunek ten został podany kilka lat temu z dziewięciu stanowisk rozproszonych w Karpatach i na ich przedpolu: w Beskidzie Wyspowym, w Puszczy Niepołomickiej, w Gorcach, w Dołach Jasielsko-Sanockich, na Pogórzu Wielickim, na Pogórzu Strzyżowskim, na Pogórzu Dynowskim oraz na Pogórzu Przemyskim (OKLEJEWICZ i in. 2013). Największe z tych stanowisk było zlokalizowane na brzegu lasu w przysiółku Mąga na Pogórzu Strzyżowskim. Na pozostałych stanowiskach *Rubus clusii* był reprezentowany jedynie przez pojedyncze kępy.

Dwa nowo odkryte stanowiska *Rubus clusii* zlokalizowane są na Pogórzu Cieszyńskim (Ryc. 1). Pierwsze z nich znajduje się w Górkach Małych (DG0200; 49°45'10,56"N, 18°51'47,28"E) w zagajniku z *Alnus glutinosa*, w płaskim zagłębieniu terenu. W 2015 r. było to kilkanaście pojedynczych kęp. W następnym roku cała powierzchnia dna lasu (około 40 arów) była już równomiernie zarośnięta przez opisywaną jeżynę. Skład florystyczny tego miejsca przedstawia poniższe zdjęcie fitosocjologiczne: płat pod okapem *Alnus glutinosa*, na płaskim terenie.

Zdj. 1. Powierzchnia 100 m², pokrycie warstw: A 50%, B 10%, C 100%. A: *Alnus glutinosa* 5; B: *Acer pseudoplatanus* 2, *Carpinus betulus* 2, *Cerasus avium* 1; C: ***Rubus clusii*** 5, *Galeopsis speciosa* 5, *Stellaria media* +, *Acer pseudoplatanus* +, *Impatiens parviflora* +, *Urtica dioica* +.

Ryc. 1. Rozmieszczenie stanowisk *Rubus clusii* w Karpatach Polskich: ● – stanowiska znane (OKLEJEWICZ i in. 2013), ▲ – stanowiska nowe

Fig. 1. Distribution of *Rubus clusii* localities in the Polish Carpathians: ● – known localities (OKLEJEWICZ *et al.* 2013), ▲ – new localities

Drugie stanowisko zaobserwowano w 2016 r. w Górkach Wielkich (DF9144; 49°46'18,34"N, 18°51'18,0"E) między polną drogą a zaroślami nadrzecznymi. Stwierdzono tam jedną rozrośniętą kępę tego gatunku jeżyny, luźno zarastającą powierzchnię ponad 100 m². Skład florystyczny ilustruje poniższe zdjęcie fitosocjologiczne:

Zdj. 2. Teren nachylony w kierunku rzeki; ekspozycja W, nachylenie 40°, 302 m n.p.m., płat 100 m², pokrycie warstwy C: 100%. C: *Rubus clusii* 5, *Galium mollugo* 2, *Impatiens glandulifera* 1, *Solidago canadensis* +, *Euphorbia cyparissias* +, *Sarothamnus scoparius* +, *Clinopodium vulgare* +, *Lactuca serriola* +, *Silene vulgaris* +.

Nowo odkryte stanowiska *Rubus clusii* mają charakter łącznikowy pomiędzy zwartym zasięgiem gatunku a jego stanowiskami wcześniej opublikowanymi z Polski (OKLEJEWICZ i in. 2013).

Summary. New localities of *Rubus clusii* (Rosaceae) in the Polish Carpathian Mountains. Two new localities of *Rubus clusii* Borbás recently found in the Cieszyn foothills (Górki Małe and Górki Wielkie; Fig. 1) are published. They fill the gap between the continuous range of the species and stands recorded earlier from the Polish Carpathians.

LITERATURA

- KÍLÁRY G., TRÁVNÍČEK B. & ŽÍLA V. 2013. Revision of *Rubus* ser. *Micantes* occurring in Hungary and re-evaluation of the neglected *Rubus balatonicus*. – *Preslia* **85**: 505–526.
- KURTTO A., WEBER H. E., LAMPINEN R. & SENNIKOV A. N. (red.). 2010. Atlas Florae Europaeae. Distribution of vascular plants in Europe. **15. Rosaceae (Rubus)**. The Committee for Mapping the Flora of Europe & Societas Biologica Fennica Vanamo, Helsinki.
- OKLEJEWICZ K., TRÁVNÍČEK B. & WOLANIN M. 2013. New localities of *Rubus clusii* (Rosaceae) seriously expanding its range towards the East. – *Dendrobiology* **70**: 93–98.
- KRZYSZTOF OKLEJEWICZ, *Katedra Botaniki, Uniwersytet Rzeszowski, ul. Zelwerowicza 4, 35-601 Rzeszów, Polska; e-mail: kokleja@ur.edu.pl*
- EUGENIUSZ CHWASTEK, *Dębowiec 43-426, ul. Rajska 11, Polska; e-mail: gienekbiolog@wp.pl*
- Wpłynęło: 25.05.2017 r.; przyjęto do druku: 20.09.2017 r.*

Nowe stanowisko *Euphorbia humifusa* (Euphorbiaceae) w Polsce

Rodzaj *Euphorbia* liczy około 2000 gatunków, występujących na całym świecie, przeważnie na terenach o suchym i ciepłym klimacie. Największe zróżnicowanie wilczomleczy występuje w Afryce (JINSHUANG & GILBERT 2008). W obrębie rodzaju wyróżniamy cztery podrodzaje: *Chamaesyce*, *Esula*, *Euphorbia* oraz *Rhizanthium* (BRUYNIS i in. 2006), a *Euphorbia humifusa* Willd. (wilczomlecz rozestłany) należy do pierwszego z nich.